

Delårsrapport med prognos 1-2019

Programnämnd barn och utbildning

Beslutad av Programnämnd barn och utbildning den 3 juni 2019, § XX

Dokumentansvarig på politisk nivå: Programnämnd barn och utbildning

Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Programdirektör barn och utbildning

Innehåll

1 Förslag till beslut.....	3
2 Programdirektörens bedömning och analys	4
2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Framåtblick.....	4
3 Programnämndens resurser.....	6
3.1 Programnämndens egen verksamhet.....	7
3.2 Driftnämndernas resultat	9
3.4 Investeringar	13
5 Fem år i sammandrag.....	14
6 Bilagor.....	15

1 Förslag till beslut

En sammanställning av programområdets intäkter och kostnader till och med 30 april 2019 med ett prognostiserat resultatet per den 31 december 2019.

Programområde barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 40,0 miljoner kronor. Det ekonomiska läget för programområde barn och utbildning är mycket ansträngt. Det beror till stor del på att Örebro kommun är en tillväxtkommun som innebär en ökande befolkning i åldersgruppen 1-18 år. Totalt bedöms det finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet men det kommer krävas åtgärder på både nämnds- och verksamhetsnivå.

Förskolenämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 3,0 miljoner kronor, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på 5,0 miljoner kronor, Gymnasienämnden en negativ budgetavvikelse på 15,2 miljoner kronor och Programnämnden barn och utbildning en negativ budgetavvikelse på 16,8 miljoner kronor. Det ekonomiska resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt.

Verksamheterna arbetar med att få en budget i balans, både att hämta hem förra årets negativa resultat och att anpassa organisationen till årets effektiviseringskrav.

I prognoserna finns osäkerhet kring bedömning av antalet barn och elever till hösten.

För en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet krävs åtgärder på nämnds- och verksamhetsnivå. Örebro är en tillväxtkommun vilket innebär att ett stort antal skolplatser behöver tillskapas under åren framöver vilket kommer att vara en stor ekonomisk utmaning. I den utmaningen är samspillet och samarbetet i kommunen en viktig förutsättning, samt en mycket mer utvecklad samverkan och samarbete inom hela kommunkoncernen.

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till Programnämnd barn och utbildning

1. Delårsrapport med prognos 1 för 2019 antas.
2. Delårsrapporten överlämnas till Kommunstyrelsen för vidare hantering
3. Programnämnd barn och utbildning kommer under året att följa driftnämnderna ekonomiska läge genom de kontinuerliga månadsrapporterna som rapporteras till Programnämnden.
4. Programnämnd barn och utbildning ger de driftsnämnder som redovisar negativa budgetavvikelser i delår 1 i uppdrag att ta fram åtgärder för en budget i balans. Redovisning av åtgärder och effekter ska ske skriftligt som en del i delårsrapport med prognos 2 för 2019.

2 Programdirektörens bedömning och analys

2.1 Programdirektörens analys av verksamhetens resultat

Programområdet prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 40,0 miljoner kronor för 2019 vilket motsvarar en avvikelse mot tilldelad budgetram på 1,1 procent. Verksamheterna arbetar med att få en ekonomi i balans både utifrån den negativa budgetavvikelsen från 2018 men också utifrån årets effektiviseringskrav på 1,5 procent.

Insatser behövs på alla nivåer inom programområdet för att få en långsiktig hållbar ekonomi.

Programområdet barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar i alla åldersgrupper vilket leder att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. Att kommunen växer innebär också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor, m.m. också ökar. Det finns också behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor. Verksamheterna upplever att det är svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som ett förändrat antal barn och elever, öppningar och stängningar av verksamheter, evakueringar och nybyggnationer.

2.2 Framåtblick

Programområdet står inför stora utmaningar de kommande åren. Inte minst vad gäller ekonomin och då inte bara att nämnderna uppvisar negativa budgetavvikelser utan också vad gäller de framtida hyreskostnadsökningarna som blir följderna av den stora om- och nybyggnationen av förskolor och skolor. Det kommer att krävas åtgärder både på kort och lång sikt för att få en långsiktig hållbar ekonomi. Arbeta med resursfördelningsmodeller är ett kontinuerligt arbete inom programområdet och de är förankrade med både kommunal och fristående huvudman.

Ett prioriterat område för Programnämnd barn och utbildning är att styra och leda arbetet med ”Skolutveckling tillsammans Topp 25 2025”. Målsättningen är att fler elever klarar att nå kunskapsmålen och att vi skapar framtidens skola där alla barn och elever ges möjlighet att nå målen. En stor utmaning i arbetet är att utjämna de klyftor som finns. Skillnaden mellan Örebros skolor är stora både vad gäller måluppfyllelse men också gällande elevernas socioekonomiska bakgrund. Det finns skolor där nästan alla elever kommer från studieovana hem med en svag socioekonomisk bakgrund medan andra skolor har en hög andel elever från mer studievana hem med stark socioekonomisk bakgrund. En ökad blandning av elever är önskvärd både ur ett integrationsperspektiv men också kopplat till måluppfyllnad och skolans demokratiuppdrag. För att komma tillrätta med denna utmaning bör Örebro kommun arbeta både med att stödja skolornas inre organisation och också arbeta bredare tillsammans med andra verksamheter och externa aktörer för att stödja och stimulera elevers möjlighet att lära sig.

En stor utmaning är den framtida kompetensförsörjningen. Programnämndens roll i detta är att skapa förutsättningar för detta och för att kompetensutvecklingsinsatser tas fram. Det kan ske i samverkan med HR avdelningen, i samarbete med Universitetet, med

Vuxenutbildning och med andra externa samarbetspartners.

Under 2019 pågår kartläggning och analys av samtliga yrkeskategorier inom driftsnämnderna för utifrån detta kunna prioritera och planera aktiviteter för kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Driftsnämnderna kommer att både behöva attrahera och rekrytera medarbetare till vissa yrkeskategorier och ämnesbehörigheter, behålla och utveckla befintlig personal för att kunna utveckla undervisning och arbetsätt samt jobba med omställning och avslut av medarbetare på grund av till exempel förändrat gymnasieutbud och för att komma i budgetram. Detta är en komplicerad situation som kräver prioriteringar i budgeten och i vissa fall kan komma att kräva personalpolitiska beslut fattade av Kommunstyrelsen.

En utmaning framöver består i att anpassa utbildningsorganisationen så att så många elever som möjligt får sitt förstahandsval inom gymnasieskolan och att kommunen samtidigt utökar de program som tillgodoser arbetsmarknadens behov av kompetens. Förutom utmaningen i att anpassa utbildningsorganisationen finns också utmaningen i att anpassa lokalutnyttjandet. En viss överkapacitet finns idag i kommunens gymnasieskolor, utmaningen blir att hitta funktionella sätt att nyttja denna kapacitet samt att hitta resurseffektiva alternativ för möjlig expansion.

Under förra året har en styrgrupp för digitalisering upprättats för att bland annat tydliggöra att beslut rörande digitalisering ska ske av rätt roll och därmed i enlighet med nämndreglementet. Ledarroller finns på plats och nästa stora steg är att identifiera och tillsätta rollerna inom (system-) förvaltningsorganisationen, personer med rätt kompetens finns inom driftsnämnderna. De ekonomiska förutsättningarna för finansiering är inte lösta i dagsläget

En del av den verksamhet som programområdet barn och utbildning bedriver finansieras helt eller delvis av statsbidrag. Det pågår är ett arbete med att samla programområdets hantering av statsbidrag i syfte att säkerställa att statsbidrag söks och nyttjas på bästa sätt. Det ska ske genom att tydliggöra styrningen av statsbidrag, både generella och riktade statsbidrag. Den ekonomiska konsekvensen bör vara ytterligare intäkter till kommunen.

3 Programnämndens resurser

Programområdet har till och med april månad förbrukat 35,7 procent av tilldelad budgetram vilket kan jämföras med riktvärdet på 33,3 procent om verksamheten har en jämn förbrukning. Motsvarande förbrukning vid samma tidpunkt 2018 var 37,2 procent och en prognostiserad negativ budgetavvikelse på totalt 15 miljoner kronor. Vi arbetar i större utsträckning med att periodisera intäkter och kostnader, det vill säga att de ska hamna på rätt period.

Programområde barn och utbildning prognostiserar ett samlat negativt resultat på 40,0 miljoner kronor. En negativ avvikelse på 37,6 miljoner kronor efter ianspråktagande av intraprenadernas eget kapital.

Det ackumulerade resultatet för intraprenaderna är fortsatt positivt inom förskola och grundskola. Skillnaden mot tidigare år är att resultaten mellan enheterna skiljer sig åt.

Förskolenämnden prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 3,0 miljoner kronor, Grundskolenämnden en negativ budgetavvikelse på 5,0 miljoner kronor, Gymnasienämnden en negativ budgetavvikelse på 15,2 miljoner kronor och Programnämnden barn och utbildning en negativ budgetavvikelse på 16,8 miljoner kronor. Programnämnd barn och utbildning kommer särskilt att följa nämndernas ekonomiska resultat i den ordinarie uppföljningsprocessen under 2019. Det sker bland annat genom en månadsrapport sammanställs för att ge Programnämnd barn och utbildning aktuell ekonomisk information under året. Månadsrapporten är ett komplement till delårsrapporter och årsrapporten.

Programområdet barn- och utbildning är inne i ett expansivt skede vilket till stor del beror på att Örebro är en tillväxtkommun. Antalet barn och elever ökar i alla åldersgrupper vilket leder till att nya förskole- och grundskoleplatser behöver tillskapas. Att kommunen växer innebär också att kostnader för skolskjuts, elevresor, specialskolor, m.m. också ökar. Det finns också behov av lokalanpassningar, renoveringar och ersättningar av dåliga och tillfälliga lokaler. Det innebär att barn och elever ibland måste evakueras till andra skolor. Förskolor och skolor kommer att starta upp verksamhet under året och det kommer ta några år innan skolorna har det antal elever som skolan är byggd för, vilket får ekonomiska konsekvenser. Det i sin tur ställer krav på en flexibel organisation då antalet barn och elever hela tiden förändras. Skillnaderna i antalet barn och elever mellan vår och höst är stora inom både förskola och skola. Verksamheterna upplever att det är svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som ett förändrat antal barn och elever, öppningar och stängningar av verksamheter, evakueringar och nybyggnationer.

Det bedöms finnas förutsättningar för en långsiktig hållbar ekonomi inom programområdet Barn och utbildning. Det kommer att krävas förbättring på både nämnd- och verksamhetsnivå. En viktig del är att öka medvetenheten och kompetensen om resursfördelningsmodellerna i organisationen och arbetet med ekonomi på alla nivåer. En förutsättning är att det finns engagerade ledare och chefer som har stöd från ekonomer och att förbättra möjligheten för chefer och ledare att följa upp sin ekonomi genom utvecklande av ekonomi- och stödsystem. Resursfördelningsmodellerna är levande dokument och ses kontinuerligt över så att resursfördelningen svarar mot de behov som finns hos barn och elever. Ett utvecklings- och omställningsarbete krävs för åtgärder på både kort och lång sikt samt förutsättningar och rutiner för en långsiktig ekonomi i balans.

Förutsättningarna inför verksamhetsåret är dels att anpassa organisationen till följd av den negativa budgetavvikelsen från 2018 men också det generella effektiviseringskravet på 1,5 procent för 2019. Sammantaget är bedömningen att våra verksamheter bedrivs på ett sätt som motsvarar våra uppdrag, men att insatser behövs för att få en ekonomi i balans samt för att utveckla och stärka uppdragen inom vissa områden och verksamheter.

Fördelning av effektiviseringskravet har skett utifrån barn- och elevpeng genom resursfördelningsmodeller och övrig verksamhet såsom anslagsfinansierade verksamheter. Omprövningskravet för 2019 uppgår till 45,0 miljoner kronor. Därutöver är det riktade uppdrag på 11,0 miljoner kronor på programövergripande verksamhet. Nämnderna hanterar effektiviseringskravet på olika sätt, men när inte nämnderna inom programområdet har en budget i balans är effektiviseringskravet inte uppfyllt.

Nämnder och fristående huvudmän inom förskola och skola har inte kompenserats för 2019 års löneökning. Budgetutrymme återfinns under Programnämnd barn och utbildning. Fördelning av medel kommer ske när avtalen är klara.

Investeringsutrymme för inventarieinvesteringar 2019 uppgår till 87,1 miljoner kronor och bedömningen är att hela utrymme kommer att nyttjas under året.

3.1 Programnämndens egen verksamhet

Programnämndens egen verksamhet har till och med april månad förbrukat 30,8 procent av budgetramen vilket kan jämföras med förra årets förbrukning på 37,0 procent. Om verksamheten har en jämn förbrukning ska den ligga på 33,3 procent. Programnämnden har inte en jämn förbrukning över året.

En ekonomisk sammanställning över verksamheterna inom Programnämndens egen verksamhet.

Driftnämnd	Utfall	Budget	Återstår av	Förbrukn	Prognos	Avvik
Belopp i tkr	jan-april	2019	budget	%	1-2019	
Programnämnd	-448	-620	-172	72,3%	-620	0
Programövergripande	-13 144	-108 411	-95 267	12,1%	-116 447	-8 036
Förskola	-90 633	-231 224	-140 591	39,2%	-235 914	-4 690
Grundskola	-219 481	-676 583	-457 102	32,4%	-681 743	-5 160
Gymnasieskola	-23 360	-29 776	-6 416	78,5%	-40 966	-11 190
Särskola	3 956	12 148	8 192	32,6%	12 159	11
Specialskola	-11 625	-41 900	-30 275	27,7%	-41 900	
Planeringsreserv/volym		-75 003	-75 003		-62 726	12 277
Nettokostnad	-354 735	-1 151 369	-796 633	30,8%	-1 168 157	-16 788

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Programnämnd barn och utbildning prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 16,8 miljoner kronor.

Från 2019 är det en månadsvis ekonomisk rapportering till Programnämnd barn och utbildning som ett komplement till delårsrapporter och årsrapport vilket är en del mot en ekonomi i balans. Syftet med månadsrapporten är att tidigt upptäcka avvikelser och åtgärda dessa och också kunna se att åtgärderna ger effekt.

Programövergripande verksamhet

För att så långt som möjligt värna om barn- och elevverksamheten, fördelades en effektivisering på programövergripande nivå med 11,0 miljoner kronor i budget 2019. Av medlen riktades 10,0 miljoner kronor till Centralt skolstöd och 1,0 miljoner kronor till Myndighetsavdelningen

Det ekonomiska resultatet för Myndighetsavdelningen och Centralt skolstöd är en negativ budgetavvikelse på 1,3 miljoner kronor och fördelas med 1,3 miljoner kronor på Myndighetsavdelningen och en budget i balans för Centralt skolstöd. Det innebär att Centralt skolstöd har klarat att effektivisera hela det riktade uppdraget på 10,0 miljoner under 2019. Myndighetsavdelningen ser över vakanser.

Budgeten 2019 för ”Skolutveckling tillsammans – Topp25 2025” uppgår till 12,0 miljoner kronor. Det finns beslut på 11,4 miljoner kronor av de avsatta medlen vilket i dagsläget innebär en positiv avvikelse på 0,6 miljoner kronor.

Det är också svårt att bedöma de ekonomiska konsekvenserna av det förväntade mottagandet av nyanlända barn och unga som kommer till kommunen och som finansieras inom ramen för statsbidraget för flyktingmottagande. På programövergripande verksamhet förklaras den negativa budgetavvikelsen till största delen på statsbidrag för asylsökande och ensamkommande barn och unga. Hur mycket statsbidrag som kommunen får är svårt att förutse. Att vi nu får mindre statsbidrag beror på att kommunen inte längre tar emot samma antal barn och elever som för några år sedan. Av det som kommunen sökt har kommunen fått ett stort antal avslag. Den bedömning av budgeten som gjordes inför budget 2019 var alltför optimistisk.

Lokalkostnader

När det gäller kostnader för lokaler är det en stor osäkerhetsfaktor i det ekonomiska resultatet. Det finns avvikelser mellan vad som debiteras från den interna lokalförvaltningen och de budgeterade kostnaderna. Avvikelserna avser både belopp och vilken verksamhet som har debiterats kostnaden för lokaler. Mot bakgrund av detta ser vi ett behov av att se över informations- och beslutsflöde för att uppnå en säkrare prognos och korrekt fördelade kostnader.

Ett nytt verksamhetssystem är upphandlat för den interna lokalförvaltningen, detta bedöms förenkla administrationen och ge möjligheter att förtydliga ansvarsfördelningen inom organisationen samt få positiva ekonomiska konsekvenser.

Bedömningen är att kostnaderna för lokaler vida överstiger de budgeterade kostnaderna för lokaler. behövs frigöras tid för att systematiskt gå igenom kostnad och kostnadsfördelning för de lokaler som programområdet har idag. Detta skulle ge en förutsättning framåt att ta fram en säkrare ekonomisk prognos avseende lokalkostnader.

Interkommunala ersättningar och köp av platser av extern huvudman

En osäkerhetsfaktor är den interkommunala debiteringen, där det delvis saknas intäkter för elever från andra kommuner som väljer gymnasieskolor i Örebro kommun och det saknas också delvis interkommunala kostnader för barn och elever som väljer att gå i förskolor och skolor utanför Örebro kommun. Faktureringen sker till stor del under månaderna april och maj.

Det görs en hel del köp av platser hos fristående huvudmän och institutioner som är svårt att bedöma.

Skolskjuts/elevresor och köp av specialskolor

Barn och elevökning medför ökade behov av skolskjuts/elevresor och behov av platser i specialskolor eller andra lösningar för elever med behov av särskilt stöd ökar.

Från läsåret 2016/2017 fram till läsåret 2018/2019 har antalet elever som har skolskjuts ökat med 800 elever, upp till 3 000 elever. Elevresor på gymnasieskolan påverkas också där alla elever erhåller busskort oavsett avstånd till sin skola.

Under 2019 ska en analys göras av kostnaderna för skolskjuts och elevresor för att säkra prognoser och kommande budget framöver. Ett arbete som görs tillsammans med Regionen. Elevresor och skolskjuts bör ses över för en eventuell effektivisering och därmed minskade kostnader på sikt. Det gäller också för elever i specialskolor.

Budgetförstärkning 2019

Programområde barn och utbildning fick en budgetförstärkning 2019 på 70,0 miljoner kronor från Kommunstyrelsen. Av dessa medel är 40,0 miljoner kronor tillfälliga under 2019 och de resterande 30,0 miljoner kronor är ramförstärkning framåt.

Volympott/planeringsreserv

Planeringsreserven uppgår till 2,5 mnkr för 2019 vilket är lägre än för 2018. Det återstår 1,5 mnkr av planeringsreserven. Planeringsreserven har använts till år att delvis finansiera den kostnad som nämnden har för att kompensera de fristående huvudmännen med för driftnämndernas underskott 2018.

Bedömningen är att volympotten förbrukas 2019. Det bygger på den bedömning som förskolorna och skolorna gjort av antalet barn och elever under hösten. Förskolorna och skolorna har varit försiktiga i sina bedömningar.

3.2 Driftnämndernas resultat

I nedanstående tabell redovisas förbrukning för perioden januari-april samt helårsprognos per driftnämnd inom programområdet.

Driftnämnd	Utfall jan-april	Budget 2019	Återstår av budget	Förbrukn %	Prognos 1-2019	Avvik
Belopp i tkr						
Förskolenämnd	-301 696	-814 755	-513 059	37,0%	-817 754	-2 998
Grundskolenämnd	-458 392	-1 208 170	-652 615	37,9%	-1 213 171	-5 001
Gymnasienämnd	-200 606	-508 585	-328 087	39,4%	-523 798	-15 213
Programnämnd	-354 735	-1 151 368	-884 236	30,8%	-1 168 156	-16 788
Nettokostnad	-1 315 429	-3 682 878	-2 377 997	35,7%	-3 722 879	-40 000
Varav intraprenader						-1 900
Totalt exklusive intraprenader						-38 100
Ingående ackumulerat resultat intraprenader						22 346
Ianspråktagande ack resultat 2019						-2 700
Nya underskott 2019						-300
Nya överskott 2019						800
Utgående ackumulerat resultat intraprenader 2019						20 146
Avvikelse inklusive ianspråktagande av ack resultat 2019						
Årets avvikelse exkl intraprenader						-38 100
Årets avvikelse intraprenader						500
Justerad avvikelse inkl intraprenadernas över/underskott						-37 600

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Nedan följer en redovisning av driftsnämndernas ekonomi vid delårsrapport 1 för 2019.

Verksamheterna arbetar med att få en budget i balans, både att hämta hem förra årets negativa resultat och att anpassa organisationen till årets effektiviseringskrav på 1,5 procent.

Både förskolan och skolan är personalintensiva verksamheter och större delen av budgettilldelningen går till personalkostnader vilket innebär att det främst är personalorganisationen som måste förändras när budgetförutsättningar ändras. Att få helårseffekt på personalförändringar kan vara svårt då många åtgärder sker först till hösten i samband med nytt läsår. Inom förskolan är det stora variationer i antalet barn mellan vår och höst.

Förskolenämnden

Förskolenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 3,0 miljoner kronor. Exklusive intraprenaderna är det en negativ budgetavvikelse på 1,8 miljoner kronor vilket innebär negativ budgetavvikelse på 0,1 procent.

Intraprenaderna redovisar en negativ budgetavvikelse på 1,2 miljoner kronor vilket innebär att vissa enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet barn i oktober 2018. Bantalet har ökat under våren jämfört med oktober och förväntas öka även till hösten. Det innebär att nämnden förväntar en ramökning med 22,6 miljoner kronor. I prognosen finns en osäkerhet kring beräknat antal barn till hösten och därför har enheterna varit försiktiga i sin bedömning.

De finns förskolor som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. Det beror på att enheterna har svårt att planera och anpassa sin organisation till faktorer som minskat antal barn, högre kostnader på grund av sjukskrivningar och barn i behov av stöd som kräver extra resurser. Det är stora svängningar av antalet barn i förskolan under våren och hösten vilket ställer krav på en flexibel organisation. Det som också påverkar förskolan är att avdelningar öppnar och avdelningar stänger, evakueringar och nybyggnationer.

Ett av kraven kommunen har att tillgodose är att alla barn får en placering inom fyra månader. För att möta kravet krävs en flexibel organisation och lokaler vilket är en bidragande orsak till alla ny-/ombyggnationer och tillfälliga avdelningar som öppnas och stängs. Flexibilitet är resurskrävande eftersom det är svårt att få ekonomi på tillfälliga lösningar samt i uppstartskeden av verksamheter.

Förvaltningsgemensamt bedöms ha en positiv budgetavvikelse och som täcker upp för verksamheter som redovisar negativa budgetavvikelser.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 5,0 miljoner kronor. Exklusive intraprenaderna och den kommungemensamma måltidsorganisationen är det en negativ budgetavvikelse på 1,9 miljoner kronor vilket innebär negativ budgetavvikelse på 0,2 procent.

Intraprenaderna prognostiserar en negativ budgetavvikelse på 0,6 miljoner kronor vilket innebär att vissa enheter kommer att behöva använda del av det ackumulerade resultatet från tidigare år för en budget i balans.

Grunden för budgeten är antalet elever i oktober 2018. Elevantalet har ökat under våren jämfört med oktober och förväntas öka till hösten. Det innebär att nämnden förväntar en ramökning med 16,9 miljoner kronor. I prognosen finns en osäkerhet kring beräknat antal elever till hösten och därför har enheterna varit försiktiga i sin bedömning.

De finns grundskolor som inte klarar att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram. De är de nystartade skolorna med ett litet elevantal som inledningsvis inte bär uppstarts-kostnaderna och stora kapitalkostnader. Nya skolor har i viss utsträckning används som evakueringskolor under tiden skolor renoveras. Dessutom har flertalet enheter elever i behov av stöd, för stor organisation i förhållande till budget, skolor med elevtapp och små klasser vilka påverkar de ekonomiska förutsättningarna och att öka kostnads-medvetenhet kring driftkostnaderna av skolan.

Måltidsverksamheten är organiserad inom Grundskolenämnden och är en kommun-gemensam organisation som servar gymnasieskolan och vård- och omsorg. En prognostiserad negativ budgetavvikelse på 2,5 miljoner kronor som hänförs till effektiviseringsuppdrag utöver det generella som man fått i samband med den nya organisationen samt prisökningar på livsmedel som man inte kompenserats för.

Förvaltningsgemensamt, nämnden, planeringsreserven, och grundsärskola lämnar positiva budgetavvikelser på totalt 7,2 miljoner kronor som täcker upp för verksamheter som redovisar negativa budgetavvikelser.

Gymnasienämnden

Gymnasienämnden redovisar en negativ budgetavvikelse på 15,2 miljoner kronor vilket innebär negativ budgetavvikelse på 3,0 procent. I resultatet ingår omställningskostnader med 3,9 miljoner kronor och är fördelade mellan skolorna. Kostnaderna för omställning är lägre i år än föregående år vilket innebär att antalet individer minskat som är i om-ställning.

Inför 2019 justerades elevpengen från för inriktningen anläggningsmaskin inom Byggprogrammet samt för Samhällsvetenskapliga programmet för elever med hög-fungerande autism från Programnämnd barn och utbildning vilket ger dessa inriktningar bättre förutsättningar att nå en ekonomi i balans vilket också syns i prognosen för 2019.

Hösten 2018 togs beslut om dimensionering för samtliga program inom den reguljära gymnasieskolan, för vissa program stämmer preliminära söksiffror till höstterminen väl med den organisation som planerats baserat på besluten. För andra program kommer ytterligare ställningstaganden behöva göras baserat på förändring i söktryck.

En åtgärd som vidtogs 2018 var en översyn av pedagogiska verktyg med likriktning av 1-till-1 enheter till eleverna som sänkte kapitalkostnaderna och kommer att ha positiv ekonomisk effekt på utvecklingen av kapitalkostnader i ytterligare två år då likriktningen kommer att ha slagit igenom på alla årskullar.

Samtliga skolor prognostiserar negativa budgetavvikelser i olika storlekar. Det förklaras bland annat av att avvikelsen är hänförligt till vissa program där resursanvändningen behöver ses över, flertalet skolor har minskning av antalet elever, överbemanning för att hantera pensionsavgång och föräldraledighet på bästa sätt och beslut om att stänga viss inriktning på ett program kommer underlätta arbetet för att effektivisera resurs-användandet på sikt.

Både gymnasiesärskolan och gymnasiesärskolan DH fick en stor budgetökning under förra året som de inte har hunnit utöka verksamheten utifrån. Planering pågår på rektors-

och verksamhetschefsnivå för att se över vilka kompetenser man ska rekrytera för att få största möjliga nytta i verksamheten. Viss rekrytering har gjorts och ytterligare planeras. Bedömningen är att rekrytering inte kommer hinnas göras i sådan takt att hela budgeten förbrukas under 2019.

Planeringsreserven uppgår till 0,5 miljoner kronor och det finns inga planerade insatser som ska finansieras från reserven.

En utmaning består i att anpassa utbildningsorganisationen utifrån förväntad elevökning för att så många elever som möjligt ska få sitt förstahandsval och att kommunen samtidigt utökar de program som tillgodoser arbetsmarknadens behov av kompetens.

Det finns också en utmaning i att anpassa lokalutnyttjandet. En viss överkapacitet finns idag i kommunens gymnasieskolor, utmaningen blir att hitta sätt att nyttja denna kapacitet samt att hitta resurseffektiva alternativ för möjlig expansion.

Intraprenadernas resultat

Nedan visas tabell över intraprenadernas resultat 2019 per förskola och grundskola

Intraprenader Belopp i tkr	Prognos 1 - 2019	Budget 2019	Avvikelse Budget - Prognos	Ingående ack resultat	Ianspråktagande av eget kapital	Nya underskott	Nya överskott	Prognos överfört ack resultat
Förskolor								
Adolfsberg förskolor	38 032	38 033	1	-722	0	0	0	-722
Norrby förskolor	22 891	22 891	0	363	0	0	0	363
Förskolor Lillån	43 030	42 930	-100	908	-100	0	0	808
Förskolor Varberga	51 298	51 298	0	2 119	0	0	0	2 119
Rosta förskola	26 127	25 627	-500	1 761	-500	0	0	1 261
Förskolor Väster	51 488	50 837	-651	2 990	-650	0	0	2 340
Nettokostnad	232 866	231 616	-1 250	7 419	-1 250	0	0	6 169

Intraprenader Grundskolor	Prognos 1 - 2019	Budget 2019	Avvikelse Budget - Prognos	Ingående ack resultat	Ianspråktagande av eget kapital	Nya underskott	Nya överskott	Prognos överfört ack resultat
Engelbrekt, Stureskolan	80 155	79 755	-400	5 071	-700			4 371
Lillåns skola, Lillåns södra skola	57 443	58 243	800	3 669	0		800	4 469
Västra Engelbrekt, Tegnerskolan	44 684	44 684	0	3 185	0			3 185
Almbyskolan F-9	62 277	61 977	-300	-464	0	-300		-764
Gumaelsskolan	48 016	46 916	-1 100	2 073	-1 100			973
Mellringeskolan F-9	48 718	49 068	350	-1 472	350			-1 122
Norrbyskolan	36 486	36 486	0	-443	0			-443
Rostaskolan F-6	36 324	36 324	0	614	0			614
Stora Mellösa	11 715	11 715	0	745	0			745
Wallerska skolan F-6	21 932	21 932	0	778	0			778
Brunsskolan	28 887	28 887	0	1 171	0			1 171
Nettokostnad	476 637	475 987	-650	14 927	-1 450	-300	800	13 977
Totalt förskolor och skolor	709 503	707 603	-1 900	22 346	-2 700	-300	800	20 146

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Intraprenadernas ackumulerade resultat är fortsatt positivt för både förskolor och grundskola. Skillnaden mot tidigare år är att resultaten mellan enheterna skiljer sig åt. Några förskolor och skolor får använda eget kapital för att täcka årets negativa budgetavvikelse.

3.4 Investeringar

Objekt Belopp i tkr	Utfall jan-april	Budget 2019	Återstår av budget	Förbrukat %	Prognos 1-2019	Avvikelse tkr
Förskolenämnd	-1 217	-9 797	-8 580	12%	-9 797	
Grundskolenämnd	-9 797	-35 860	-26 063	27%	-35 860	
Gymnasienämnd	-459	-13 064	-12 605	4%	-13 064	
Datorer i förskola och skola	-302	-13 108	-12 806	2%	-13 108	
Datorer gynasieskola	-61	-8 320	-8 259	1%	-8 320	
Programnämnd		-6 901	-6 901		-6 901	
Nettokostnad	-11 836	-87 050	-75 214	14%	-87 050	

Minus före belopp är en kostnad, inget tecken före belopp är en intäkt

Investeringsutrymmet för inventarieinvesteringar 2019 uppgår till 87,1 miljoner kronor. Det prognostiserade utfallet för året uppgår till 87,1 miljoner kronor vilket innebär att hela utrymmet utnyttjats under 2019.

En investering är förenad med kostnader i form av avskrivning och internränta och denna kostnad ska inrymmas inom enhetens tilldelade budgetram.

Medel använts till inköp av inventarier till förskolor och skolor, förnärvarande är det utrustning av nya förskolor och skolor. Inköp av datorer till verksamheten som avser den pedagogiska verksamheten utifrån den IT satsning som ska bidra till att utveckla pedagogiken och skapa förutsättningar för nya hjälpmedel.

5 Fem år i sammandrag

Fem år i sammandrag	2015	2016	2017	2018	Bedömn 2019
Ekonomisk avvikelse	25,0	46,6	-13,2	-81,0	-40,0
Befolkning					
Totalt antal invånare, Örebro kommun	144 200	146 631	150 192	152 181	154 287
Åldersgruppen 1-5 år	9 275	9 375	9 448	9 416	9 473
Åldersgruppen 6-15	16 302	16 764	17 463	17 986	18 409
Åldersgruppen 16-18 år	4 625	4 746	4 941	4 990	5 071
Förskoleverksamhet					
Antal barn i kommunal förskola	6 974	7 101	7 135	7 145	Öka
Antal barn i pedagogisk omsorg, dagtid	0	0	0		Oförändrad
Antal barn i fristående förskola	1 027	1 119	1 120	1 096	Oförändrad
Antal barn i pedagogisk omsorg, fristående regi	31	30	30	28	Öka
Andel inskrivna barn i fristående förskola	13	14	14	13	Oförändrad
Antal intraprenader	6	7	7	6	Minska
Varav antal barn i intraprenad	2 120	2 185	2 175	2 035	Minska
Grundskoleverksamhet					
Antal elever i kommunal grundskola	13 063	13 391	13 818	14 389	Öka
Antal elever i obligatorisk särskola	130	133	141	149	Öka
Antal elever i fristående grundskola	3 082	3 271	3 366	3 463	Oförändrad
Andel elever i fristående grundskola	20	20	20	19	Oförändrad
Antal intraprenader	10	10	10	11	Oförändrad
Varav antal elever i intraprenad	4 704	5 844	7 422	6 785	Oförändrad
Gymnasieverksamhet					
Antal elever i kommunal gymnasieskola	5 151	5 237	5 276	5 270	Öka
Antal elever i kommunal gymnasiesärskola	141	114	103	104	Öka
Antal elever i fristående gymnasieskola	1 203	1 289	1 296	1 420	Öka
Antal elever i andra kommuner fr ÖK*	104	86	102	184	Öka
Antal elever fr andra kommuner i ÖK**	1 584	1 538	1 481	1 589	Öka
Andel elever i fristående gymnasieskola	26,0	26	25	28	Öka
Antal intraprenader	0	0	0	0	
Varav antal elever i intraprenad	0	0	0	0	
Övrigt					
Antal elever med skolskjuts, läsårsvi		2 216	2 750	2 995	Oförändrad

6 Bilagor

- Bilaga 1 Delårsrapport med prognos 1 2019 Förskolenämnden
- Bilaga 2 Delårsrapport med prognos 1 2019 Grundskolenämnden
- Bilaga 3 Delårsrapport med prognos 1 2019 Gymnasienämnden